

Coalitieakkoord 2022-2026

Oog voor elkaar, blik op de toekomst

HARDENBERG HEEFT HET!

Hardenberg¹ is erin geslaagd zich te ontwikkelen tot een zelfbewuste gemeente die ertoe doet! Een plattelandsgemeente met een sterk streekcentrum. Waar het nieuwe platteland hand in hand gaat met economische groei. Met bruisende centra, een sterke maakindustrie en stedelijke voorzieningen met een regionaal verzorgingsgebied. Die voortdurende groei en aanwezigheid van stedelijke voorzieningen zijn uniek voor een grensgemeente. En we hebben het niet cadeau gekregen. Dankzij een ondernemende geest, slim samenwerken en een mentaliteit van 'gewoon doen' hebben we een sterke economie en een betrokken samenleving. Waarbinnen het noaberschap in het DNA is geworteld. Hardenberg is daarmee een gemeente waar de samenleving centraal staat en waar het draait om ieders welzijn en alles wat van waarde is.

Vanuit het belang van onze inwoners en ondernemers is brede welvaart voor ons het uitgangspunt. Dat vraagt voortdurende aandacht voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de gemeente Hardenberg. Waarbij behoud en versterking van onze (boven)regionale positie van groot belang is, omdat de gemeente vanwege haar ligging de verbindende schakel vormt tussen de regio's om ons heen.

Waar wij het belang van de samenleving centraal stellen, vraagt dat een bijpassende houding van de (lokale) overheid ten opzichte van onze inwoners en ondernemers. Een houding die aansluit bij initiatieven uit de samenleving en daarvoor ruimte biedt. Waarbij de gemeente onnodig beperkende regels vermijdt. Daarbij bieden wij ruimte voor participatie van betrokken inwoners bij gemeentelijke initiatieven.

Wij nodigen de andere partijen in de gemeenteraad uit om over de uitwerking van dit coalitieakkoord mee te praten, inbreng te leveren en initiatieven te nemen. Dat geldt ook voor onderwerpen die niet in dit coalitieakkoord zijn opgenomen. Want wij zien volop ruimte om samen aan de toekomst van de gemeente Hardenberg te werken. Met oog voor elkaar en de blik op de toekomst! Deze uitnodigende houding staat voor ons centraal in dit coalitieakkoord. We hebben daarom bewust gekozen voor een coalitieakkoord op hoofdlijnen. Die hoofdlijnen concentreren zich rond vier thema's:

- Hardenberg in ontwikkeling;
- Knooppunt Hardenberg;
- Hardenberg voor elkaar;
- Energiek Hardenberg.

In een afsluitend hoofdstuk vindt u een eerste globale financiële uitwerking van dit coalitieakkoord en een beschrijving van de beoogde ontwikkeling van de ambtelijke organisatie. Ook bevat dat hoofdstuk de portefeuillevverdeling voor het nieuwe college.

Martijn Breukelman (CDA), Annie Kelder (OpKoers.nu), Simone Hof (ChristenUnie) en Bert Gelling (VVD)

¹ Waar in dit coalitieakkoord 'Hardenberg' is geschreven, wordt de gemeente Hardenberg bedoeld. Met uitzondering van passages die specifiek gaan over de kern Hardenberg, zoals bijvoorbeeld centrumontwikkeling, stationsomgeving en streekfunctie.

HARDENBERG IN ONTWIKKELING

Gemeente Hardenberg en haar omgeving

De gemeente Hardenberg is er in de afgelopen jaren in geslaagd om een stevige positie in te nemen en een duidelijke koers uit te zetten. In onze Omgevingsvisie zijn verleden, heden en toekomst van de gemeente Hardenberg beschreven met een terug- en vooruitblik van elk 20 jaar. Dat betreft niet alleen de ruimtelijke ontwikkeling, maar juist ook de verbinding daarvan met actuele sociaalmaatschappelijke vraagstukken. De Omgevingsvisie vormt bovendien de basis voor de met elkaar samenhangende visies en daaraan gekoppelde uitvoeringsprogramma's, met acties die van betekenis zijn voor inwoners en ondernemers. Zoals de nieuwe economische koers voor Hardenberg, het programma wonen, het programma mobiliteit en het meerjarenprogramma duurzaamheid. Wij onderschrijven deze visies met overtuiging en baseren onze beleidsuitgangspunten in dit coalitieakkoord dan ook mede op de Omgevingsvisie.

Volkshuisvesting, bouwen en wonen

De gemeente Hardenberg biedt veel ruimte. Daar hoort in alle kernen een passend woningaanbod bij. Voor het aantal te bouwen woningen sluiten wij aan bij het door de raad vastgestelde programma Wonen. Op basis van de versnellingsstrategie worden 400 woningen per jaar gebouwd. Het toevoegen van deze woningen vraagt ook om ondernemerschap en innovaties van inwoners en bedrijven. Deze aanzienlijke uitbreiding op het gebied van bouwen en wonen heeft een positief effect op de directe- en indirecte werkgelegenheid. Wat de sociaaleconomische positie van de gemeente Hardenberg verder versterkt.

De gemeente houdt rekening met de verschillende (woon)behoefte en neemt de regie. Zo zorgen we dat starterswoningen beschikbaar blijven voor starters. Het is van belang om de onderkant van de woningmarkt te beschermen. Voor de sociale huur maken we daarom adequate prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties over energiebesparing en -innovatie.

Tegelijk moet het woningaanbod voldoende divers en kwalitatief goed zijn. Ook de kwaliteit van de woonomgeving is van groot belang. Bij een gezonde leefomgeving voor jong en oud horen ruime groenvoorzieningen, toegankelijke bovenwijkse voorzieningen en een goede infrastructuur.

Centrumontwikkeling

De centra van Dedemsvaart en Hardenberg verdienen een verdere kwaliteitsimpuls, waarin sfeer, beleving en ontmoeting centraal staan. Voor Dedemsvaart richt een update van het centrumplan zich op het gebied rond de Markt en de Wisseling, in combinatie met de Hoofdvaart. Voor Hardenberg wordt gedacht aan onder andere vernieuwing van theater De Voorvegter, uitbreiding van de haven en verfraaiing van de Markt. Naar deze onderdelen wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd, die de richting en uitvoering van de plannen bepaalt.

Bij de uitvoering van deze plannen hoort ook vergroening van het centrum. Behoud en ontwikkeling van biodiversiteit verdienen namelijk (juist) aandacht in bebouwd gebied en bij gemeentelijke

eigendommen. Dit kan vaak hand in hand gaan met klimaatmaatregelen. Wij geven bijzondere aandacht aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals droogte, extreme buien en hittestress. Bijvoorbeeld door verstening tegen te gaan en het verbeteren van watermanagement.

Daarnaast ondersteunen we natuurlijk de ontwikkelingen van middelgrote kernen als Balkbrug en Slagharen. En uiteraard mogen ook de overige kernen op onze voortdurende aandacht en oprechte steun rekenen. Daarom zetten wij het gebiedsgericht werken met daaraan gekoppelde gebiedswethouders voort en zetten wij tegelijkertijd in op de ontwikkeling van modern en adequaat kernenbeleid.

Landbouw(-ontwikkeling)

De landbouw (agro en food) is één van de drie economische topsectoren in de gemeente Hardenberg. Het gaat daarbij om de agrarische bedrijven zelf en om al de toeleverende, verwerkende en dienstverlenende bedrijven die functioneren dankzij de landbouw en veehouderij. Gelet op de grote maatschappelijke opgaven waar de sector voor staat, verdient de landbouw waardering en versterking. Wij willen dat de gangbare landbouw maximale ruimte wordt geboden binnen het gemeentelijke beleid, omdat de sector al te maken heeft met veel provinciale, landelijke én Europese regels. Datzelfde geldt natuurlijk voor die landbouwbedrijven die bijvoorbeeld kiezen voor biologische landbouw.

Energiebesparing en energie-innovaties zijn ook van belang op het agrarische bedrijf. Daar waar agrarische ondernemers willen innoveren op en rond het eigen landbouwbedrijf zal de gemeente dat stimuleren en ondersteunen.

De toekomstige en duurzame ontwikkeling van de landbouw vraagt letterlijk en figuurlijk ruimte. Grootschalige zonnevelden staan hiermee op gespannen voet. Aan grootschalige zonnevelden op landbouwgrond wordt daarom in deze raadsperiode in principe niet meegewerkt. De zonneladder (met een voorkeursvolgorde voor locaties voor zonne-energie installaties) is dan aan de orde. Deze is vanzelfsprekend ook aan de orde bij de beoordeling van andere initiatieven.

Vitaal en toekomstbestendig landelijk gebied

Ons landelijk gebied is gevarieerd en heeft bijzondere natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Het unieke karakter van het Vechtdal en het Reestdal wordt door velen gewaardeerd. Door zijn omvang biedt het landelijk gebied letterlijk veel ruimte. Waarbij de vrijetijdseconomie ons visitekaartje is. Recreatie, natuur en water gaan daarbij hand in hand. Het landelijk gebied maakt vanwege diverse ontwikkelingen een transformatie door. Waarbij het de uitdaging is om het landelijk gebied vitaal te houden. Wij zetten ons in voor een gezonde balans tussen de gebruikswaarde, de belevingswaarde en de toekomstwaarde van het landelijk gebied. Daarbij maken we gebruik van de regeling 'Erven met kwaliteit' en de inzet van ervencoaches, die erfeigenaren als onafhankelijk en eerstelijns adviseur ondersteunen bij het maken van keuzes voor de toekomst. Ons doel is een gezond platteland, een goede biodiversiteit en een toekomstbestendig landschap.

Mede dankzij de verbindende kracht van de Vecht, biedt het Vechtdal veel kansen om bij te dragen aan de grote maatschappelijke opgaven van de komende jaren. Daarom gaan we door met onze deelname aan het programma 'Ruimte voor de Vecht'.

Aangenaam Hardenberg

Kunst en cultuur bepalen mede het karakter, de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van de gemeente Hardenberg. Ze geven de gemeente kleur en zijn van wezenlijk belang voor een goed verblijfs- en vestigingsklimaat, op het gebied van wonen, werken en recreëren. Wij werken aan een nieuwe gemeentelijke visie op Kunst en Cultuur. Onderdeel van deze visie is in ieder geval de maatschappelijke en educatieve rol van de bibliotheken.

Ook evenementen zijn voor ons onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de gemeente Hardenberg. Daarom blijven wij ruimhartig ondersteuning bieden aan evenementen en streven wij naar de ontwikkeling van aansprekende evenementen.

Veilig Hardenberg

Ook de gemeente Hardenberg heeft te maken met ondermijning en criminaliteit, toenemende digitale onveiligheid en groeiende problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid. Deze vraagstukken zijn vaak complex en raken verschillende beleidsthema's. Dit vraagt om een integraal veiligheidsbeleid, waarbij de gemeente een regierol vervult. In afstemming met (veiligheids-) partners, zoals politie, Openbaar Ministerie, scholen en Samen Doen, werken wij toe naar een integraal veiligheidsplan. Daarin zal extra aandacht komen voor de noodzaak om specifieke vraagstukken bovenlokaal op te pakken.

Voor de aanpak van overlast gevende jeugdgroepen is in 2020 de pilot 'RE-ACT!' gestart, die tot en met 2022 loopt. De tussenevaluatie van de pilot laat positieve resultaten zien. Wij gaan ervan uit dat de nog uit te voeren eindevaluatie in 2022 wederom een positief beeld geeft. Die aanpak zetten we daarom voort en zo mogelijk verbreden we die.

KNOOPPUNT HARDENBERG

Een nieuwe economische koers

De gemeenteraad heeft pas geleden een nieuwe economische koers vastgesteld voor de gemeente Hardenberg. Een koers waarbinnen economische ontwikkeling maximaal ten dienste staat aan de welvaart in brede zin voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Hardenberg. Deze coalitie onderschrijft die nieuwe economische koers van harte en blijft daar ook invulling en uitvoering aan geven.

Het belang van regionale samenwerking

De toekomst van de gemeente Hardenberg realiseren we uiteraard niet alleen. Daarvoor is intensieve samenwerking nodig, zowel binnen de gemeente als daarbuiten.

Het besef bij de nieuwe coalitie is groot dat de gemeente Hardenberg niet op zichzelf staat, maar onderdeel uitmaakt van grotere netwerken. Dit wordt in belangrijke mate verklaard door de ligging van de gemeente Hardenberg. Waarbij we de verbindende schakel vormen tussen de regio's Zwolle, Drenthe, Twente en Duitsland.

Mede vanwege de strategische ligging van de gemeente Hardenberg is er de wil én de noodzaak om samen te werken. Dat heeft zich in de afgelopen periode geuit in het voortzetten van de samenwerking binnen de Regio Zwolle en in de deelname aan de Dutch TechZone. Bovendien neemt de gemeente Hardenberg met succes deel aan twee regiodeals: de regiodeal Regio Zwolle en de regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe. De gemeente Hardenberg heeft zich in diverse regionale samenwerkingsverbanden ontwikkeld tot vanzelfsprekende partner met een uitstekende bestuurlijke positie. Dit is van belang voor de gemeente Hardenberg om ook in de toekomst vitaal en ondernemend te blijven. Behoud van de streekfunctie van Hardenberg is daarbij essentieel. Daarom onderschrijven wij het belang van een voortdurende bestuurlijke inzet bij regionale vraagstukken die medebepalend zijn voor de verdere ontwikkeling van de gemeente Hardenberg.

(Boven)lokale bereikbaarheid

De ligging van de gemeente Hardenberg ten opzichte van de regio's Zwolle, Drenthe, Twente en ook Duitsland biedt veel kansen. Ten opzichte van deze regio's willen we onze bereikbaarheid behouden en verbeteren. Daarvoor zijn goede verbindingen nodig, zowel per trein, auto als fiets. Zwolle, Almelo en Emmen moeten binnen een half uur te bereiken zijn, via comfortabele wegen. Daarnaast vinden we de (OV-)bereikbaarheid tussen de verschillende kernen belangrijk. Daarom nemen wij deel aan een pilot met de provincie Overijssel waarbij we samen de haalbaarheid van vormen van openbare mobiliteit in het landelijk gebied en tussen kernen onderzoeken.

Spoorverbindingen

Ook op het spoor zijn verbeteringen nodig. Daarom willen we ons actief inzetten bij de lobby voor realisatie van de Nedersaksenlijn. De directe spoorverbinding van Enschede, via onder andere Hardenberg, naar Groningen. De gemeente is bereid om daarin te investeren en daarmee bij te dragen aan (een versnelling van) het proces. Ook de kwaliteit van het vervoer op de Vechtdallijnen verdient aandacht.

Goede spoorverbindingen vragen om goede stations. Overstappen op fiets, bus of auto wordt zo aantrekkelijker. We maken de stations Gramsbergen, Hardenberg en Mariënberg klaar voor de toekomst. Ook in Bergentheim vergroten we de bereikbaarheid, door daar een haltevoorziening te realiseren die als 'mobiliteits-hub' kan dienen en die op termijn ook als treinhalte kan fungeren. We willen op basis van een gedragen plan stevig investeren in het station en de stationsomgeving van Hardenberg. Waar andere betrokken partijen zoals ProRail en de Provincie Overijssel ook aan meebetalen. Zo wordt de stationsomgeving van Hardenberg een overstappunt van regionale betekenis.

Bereikbaarheid via de weg en fietsverbindingen

Als het gaat om bereikbaarheid via de weg, vinden wij verkeersveiligheid van groot belang. De gemeente zet zich daarom in voor verbetering van de verkeersveiligheid van de N36, waarbij wij gaan voor de lobby van N36 naar A36. Daarnaast realiseren we goede en veilige fietsverbindingen tussen de verschillende kernen. Goede verlichting van de fietspaden in het buitengebied is belangrijk, ook voor de sociale veiligheid. Dit betrekken we bij de uitwerking van het onderdeel fietsinfrastructuur binnen het Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan (GVVP) en het gemeentelijk Fietsplan. Daarbij kijken we ook naar innovatieve oplossingen, zoals slimme straatverlichting. Ook goede recreatieve fietsverbindingen vinden wij belangrijk, omdat die mede het aantrekkelijke imago van de gemeente Hardenberg bepalen.

HARDENBERG VOOR ELKAAR

Sociaal domein

Het sociaal domein omvat alle activiteiten, voorzieningen en organisaties die onze inwoners ondersteunen, de leefbaarheid vergroten en het meedoen in de maatschappij bevorderen. Juist vanwege de reikwijdte van dit domein en de onderlinge verbanden, verdient het sociaal domein een prominente plek in dit coalitieakkoord.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. De beleidsuitgangspunten die daarbij destijds binnen de gemeente Hardenberg zijn geformuleerd, blijven voor ons onverkort van kracht: Inwoners zijn primair verantwoordelijk voor hoe het met hen gaat. Onze inwoners zien naar elkaar om. Als zelfredzaamheid en omzien naar een ander (tijdelijk) niet mogelijk is, springt de gemeente bij.

Tegelijk is ons beleid in het sociale domein erop gericht om de samenwerking in de keten te versterken. In het belang van (kwetsbare) kinderen en inwoners zetten we in op verbetering van de samenwerking tussen scholen, huisartsen, hulpverleners, ziekenhuis, sportverenigingen en Samen Doen teams.

De afgelopen jaren is ook in de gemeente Hardenberg gebleken dat de Rijksbijdrage voor Jeugdwet en Wmo onvoldoende was. Uiteraard blijft het onze ambitie om met de middelen in het sociaal domein uit te komen binnen de Rijksbijdrage. Belangrijk is echter ook om binnen het sociaal domein reëel te begroten. Daarom is de gemeente gestart met het programma 'Samen Door'. Daarin wordt met een pakket van maatregelen onder meer gewerkt aan het in een zo vroeg mogelijk stadium ondersteunen van inwoners. In de eerste plaats zijn inwoners daarbij gebaat en ten tweede worden daardoor hogere kosten voorkomen. De ingezette maatregelen vanuit het programma 'Samen Door' zijn effectief. Dit programma zetten wij daarom voort.

Samen Doen

Na de decentralisatie van Wmo, Jeugdwet en Participatiewet is de gemeente Hardenberg in 2015 gestart met een pilot met sociale wijkteams. Inmiddels hebben de Samen Doen teams een vaste structuur gekregen binnen 'Samen Doen Hardenberg B.V.'. De Samen Doen teams houden de opdracht om adequate en laagdrempelige integrale ondersteuning te bieden. Die past bij de ondersteuningsbehoefte van inwoners en die binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd kan worden. In deze bestuursperiode onderzoeken we in hoeverre de integrale ondersteuning vanuit de Samen Doen teams verder kan worden verbreed. Waarbij wij de ingezette kwaliteitsslag doorzetten.

Jeugdpreventie

De gemeente Hardenberg nam met vijf andere Nederlandse gemeenten deel aan een pilot waarmee ervaring werd opgedaan met het 'IJslandse preventiemodel'. Dit preventiemodel bewijst al ruim 20 jaar zijn waarde en zorgt voor een positieve leefomgeving. Waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Zonder middelengebruik.

De ervaringen uit deze pilot zijn zo positief, dat wij de uitgangspunten van het IJslandse model voortzetten en verbreden binnen de gemeente Hardenberg. Dat doen wij vanuit de Nederlandse aanpak 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving', die voortbouwt op het IJslandse model. Verder gaan wij actief en in samenwerking met betrokken partijen met ons gezondheidsbeleid aan de slag. Zoals ook in onze 'eigen' GGD-visie is omschreven en waarbij positief gezondheidsbeleid het uitgangspunt is. Dit uitgangspunt ligt ook ten grondslag aan ons lokale preventieakkoord.

Iedereen doet mee

Belangrijk uitgangspunt is dat iedereen in de gemeente Hardenberg de kans krijgt om mee te doen. In 2018 is Hardenberg al uitgeroepen tot meest toegankelijke gemeente. Inmiddels hebben wij een compleet en toekomstbestendig inclusiebeleid. Bij een toegankelijke samenleving ligt de aandacht op mensen met een beperking of chronische ziekte. Maar bij een inclusieve samenleving gaat het ook om gelijke rechten, vrijheid en ontwikkelingsmogelijkheden voor iedereen, ongeacht identiteit, afkomst, leefstijlen, levensbeschouwing of (seksuele) geaardheid. Door begrijpelijk te communiceren draagt de gemeente eraan bij dat iedereen kan meedoen.

Het principe dat iedereen meedoet is ook de grondslag voor ons minimabeleid. Daarom heeft de gemeente Hardenberg een sterk en robuust minimabeleid waarin mensen tot 130% van de bijstandsnorm worden ondersteund. Wel constateren wij dat de vele goede initiatieven uit de afgelopen jaren hebben geleid tot een veelvoud aan fondsen en regelingen. Onder het motto 'Genereus maar eenvoudig' werkt deze coalitie de komende bestuursperiode aan eenvoudiger en minder regelingen, met behoud van het ruimhartige karakter van ons minimabeleid. Daarbij hebben wij aandacht voor calamiteiten en andere actuele ontwikkelingen, zoals energiearmoede.

Participatie

Bij onze ontdekkingsreis naar de toekomst van de gemeente Hardenberg, geloven wij in de kracht van de samenleving. Deze kracht blijven wij benutten. Dat vraagt wel om een open houding van de (lokale) overheid naar onze inwoners en ondernemers. Een houding die aansluit bij initiatieven uit de samenleving en waarbij de gemeente vanuit een positieve 'ja, mits'-benadering de ruimte biedt aan dergelijke initiatieven. Zonder deze ruimte in te vullen met onnodig beperkende regels. Maar ook een houding die oprechte ruimte biedt voor participatie van betrokken inwoners bij gemeentelijke initiatieven.

Wij nodigen inwoners, ondernemers, instellingen, partners en medeoverheden uit om ons te helpen om onze ambities te realiseren. We organiseren samenwerking rond opgaven die ertoe doen. Daarbij maken wij gebruik van positieve ervaringen die wij in de afgelopen periode hebben opgedaan met specifieke participatietrajecten in het ruimtelijke domein, zoals bij Broeklanden-Zuid en het Spindegebied. Maar ook met maatschappelijke akkoorden in het sociaal domein, zoals het lokale sport- en beweegakkoord, het ouderenakkoord en het preventieakkoord.

Kernenbeleid

Vanuit de ambitie om de samenleving centraal te stellen en als lokale overheid meer aan te sluiten bij maatschappelijke initiatieven, ontwikkelen wij daarbij passend kernenbeleid. Daarbinnen faciliteren wij de Plaatselijke Belangen om op vereenvoudigde wijze financiële ondersteuning te krijgen voor kleinschalige zaken. Daarnaast gaan wij het Fonds Maatschappelijke Initiatieven beter benutten, bijvoorbeeld door eventuele klemmende voorwaarden los te laten. Een toegankelijk fonds moet initiatieven vanuit de samenleving verder aanjagen. Dorpsvisies kunnen richtinggevend zijn voor bestedingen vanuit het fonds.

Ook om die reden zetten wij onze bijdrage bij het opstellen van dorpsvisies voort en vergroten wij onze ondersteuning bij de uitvoering ervan. Dorpsvisies zijn waardevol en verdienen een serieuze aanpak met bijpassende gemeentelijke steun. De manier waarop wij daar invulling aan geven, zal onderdeel uitmaken van het op te stellen kernenbeleid.

Onderwijs

Het onderwijs verdient vanzelfsprekend nadrukkelijke aandacht, als basis voor brede welvaart. Het onderwijsveld speelt een belangrijke rol bij educatie, talentontwikkeling en bij de samenwerking met het bedrijfsleven en gemeenten. De verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt stimuleren wij door de deelname aan de Human Capital Agenda van Regio Zwolle. Onze relatie met het primair-, het voortgezet- en het middelbaar en hoger beroepsonderwijs zetten wij voort en verstevigen wij verder. Onze ambitie is om de samenwerking tussen het bedrijfsleven en het hoger- en academisch onderwijs verder te versterken, door in gezamenlijkheid te werken aan hybride vormen van onderwijs. Bijvoorbeeld binnen de IQBLVD, in samenwerking met de regio's en andere innovatieve omgevingen.

Goed taalonderwijs draagt bij aan participatie en integratie. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor inburgering hebben wij daarom een uniform en kwalitatief goed aanbod voor inburgeraars. Dat helpt bij uitstroom naar werk, naar een vervolgopleiding of naar maatschappelijke activiteiten.

Gemeenten krijgen uit het Nationaal Programma Onderwijs budget om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. In nauw overleg met het onderwijs gaan wij plannen maken en uitvoeren, ondersteunend en aanvullend aan wat de scholen zelf al doen. Om bij te dragen aan het wegwerken van achterstanden en problematiek bij leerlingen en studenten die zijn ontstaan door corona.

Ten aanzien van onderwijshuisvesting blijft het onze ambitie om een scholenbestand te houden van een goede kwaliteit en van een passende omvang. Het pas geactualiseerde integrale

huisvestingsplan voor het basisonderwijs vormt daarvoor het kader, in zowel kwantitatieve als kwalitatieve zin. We zetten in op duurzame basisscholen, die we kwalitatief op peil brengen en houden, zowel bouwkundig als functioneel. Daarbij houden we rekening met de zich ontwikkelende rol van basisscholen in de samenleving.

Sport

Sporten en bewegen is ontzettend belangrijk voor de fysieke en mentale gezondheid van mensen. Daarnaast bouwen mensen via de sport vaak een sociaal netwerk op. Het is dan ook onze ambitie om zoveel mogelijk inwoners met plezier te laten sporten en bewegen. Het doorzetten van het Sport- en beweegakkoord zorgt voor verbinding binnen de sport en brengt zowel de organisatie als financiering van de sport naar een hoger niveau. Wij willen blijven investeren in sport en in de sociaalmaatschappelijke rol van sportvoorzieningen. We kijken daarbij zowel naar de verenigingsporten als naar openbare sportvoorzieningen. De ingezette lijn van privatisering van sportaccommodaties zetten wij voort.

ENERGIEK HARDENBERG

Energietransitie en energie-innovaties

De gemeente Hardenberg blijft ambitieus als het gaat om de energietransitie en energie-innovaties. Duurzaamheid is een belangrijke factor in alle plannen en keuzes die wij maken. Zoals bij de plannen voor een gezonde leefomgeving en de centrumontwikkeling.

Meerjarenprogramma Duurzaam Hardenberg

Het actuele meerjarenprogramma Duurzaam Hardenberg blijft voor ons leidend voor onze ambities op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. Bij de energietransitie zetten we in op energiebesparing, het duurzaam opwekken van energie en het bieden van een duurzaam alternatief voor aardgas. Samen met het bedrijfsleven en de industrie(kringen) zetten we in op innovatie. Mogelijkheden die wat ons betreft ondersteuning verdienen zijn bijvoorbeeld combinaties van opwekking en gebruik, waterstof, groen gas en opslag van elektriciteit. Verder stimuleren we zonnepanelen op daken en zoeken we samen met de netbeheerders naar oplossingen voor de (over)belasting van het elektriciteitsnetwerk. En voor energiebesparing geldt het uitgangspunt dat alles wat we niet gebruiken, we ook niet hoeven te besparen. Hierover maken wij ten aanzien van sociale huur passende prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties.

Klimaatadaptatie

Ten aanzien van klimaatadaptatie werken we aan het klimaatrobuust inrichten van onze leef- en werkomgeving. Dit betekent dat waterveiligheid en –beschikbaarheid is geregeld, wateroverlast wordt beperkt, hittestress zo veel mogelijk wordt voorkomen en dat we tijdig kunnen inspelen op periodes van droogte.

Circulariteit

In het kader van circulariteit streven we naar een samenleving waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde behouden en waarin afval niet meer bestaat. Daarom spreken we liever over grondstoffen dan over afval. Wij onderschrijven de doelstellingen vanuit het landelijke programma 'Van Afval Naar Grondstof'. Vanuit die doelstellingen kijken we in brede zin naar circulariteit, zoals naar het systeem van afvalinzameling en inzamelaars.

Regionale Energiestrategie

Wij nemen onze verantwoordelijkheid in de energietransitie. Hardenberg is onderdeel van de Regionale Energie Strategie (RES) West-Overijssel. Daarin hebben we met alle samenwerkingspartners van de RES West-Overijssel de nodige ambities opgenomen. De komende jaren blijven we ons in de gemeente Hardenberg inzetten om de gemaakte afspraken te behalen en uit te voeren. Participatie van inwoners en bedrijven wordt daarbij nóg belangrijker. Tegelijk realiseren we ons dat uiteindelijk niet iedereen altijd even tevreden zal zijn. De ambitie van de gemeente Hardenberg voor grootschalige windenergie ligt op initiatieven die van onderop komen. Daarbij heeft windenergie op industrieterreinen onze voorkeur (aangezien daar veelal de grootverbruikers zijn gevestigd), evenals locaties langs infrastructurele 'lijnen'. Die initiatieven ondersteunen wij en waar mogelijk faciliteren we ze.

Sustainable Development Goals

Wij laten ons leiden door de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties: de Sustainable Development Goals (SDG's). Deze ontwikkeldoelen willen wereldwijd een einde maken aan armoede, ongelijkheid, onrecht en klimaatverandering. In lijn met de unaniem aangenomen raadsnotie melden wij de gemeente Hardenberg aan als SDG-gemeente bij Gemeenten4GlobalGoals en geven wij actief invulling aan de SDG's. Gelet op het brede draagvlak in de gemeenteraad voor deze ontwikkelingsdoelen, betrekken wij de raad hier actief bij. In samenspraak met de raad kiezen wij de SDG's waar wij ons in het bijzonder op richten.

FINANCIËN EN ORGANISATIE

Financiën

De gemeente Hardenberg wil haar solide financiële positie behouden en verstevigen. Een positie die bevestigd wordt door de provincie als toezichhouder en door de accountant en die wij mede beoordelen aan de hand van de financiële kengetallen van de commissie Depla. Bij deze gezonde financiële huishouding hoort dat risico's voldoende kunnen worden afgedekt met een adequaat weerstandvermogen. Wij hanteren daarbij een factor tussen 1.0 en 1.4 om de som van de risico's af te kunnen dekken. De niet-benutte belastingcapaciteit vormt een onderdeel van het weerstandsvermogen.

Wij streven naar een gelijkblijvende belastingdruk voor onze inwoners. Dat betekent dat gemeentelijke belastingen met niet meer dan het inflatiepercentage worden verhoogd. Daarnaast blijven we zoeken naar een goede balans tussen de categorieën in de Onroerende zaakbelasting (Ozb).

Ten aanzien van de planning- en control-cyclus streven wij naar verdere transparantie en overzichtelijkheid.

Tegelijkertijd is Hardenberg een gemeente met ambitie. Die ambitie ziet op groei, ontwikkeling, een goed voorzieningenniveau én een nadrukkelijk sociale identiteit. Deze ambities vragen om investeringen, die wij dankzij de solide financiële positie van de gemeente Hardenberg met vertrouwen kunnen doen. Hoewel de investeringen nog nader uitgewerkt moeten worden, geven wij daar in deze paragraaf al wel de richtinggevende uitgangspunten voor. Wij voegen daar wel nadrukkelijk aan toe dat onze financiële situatie, de beoogde investeringsruimte én investeringsbehoefte aan veranderingen onderhevig kunnen zijn en mede afhankelijk zijn van de actualiteit.

De komende bestuursperiode richten wij ons bij de uitgaven en investeringen op de volgende drie onderdelen:

1. Substantiële prijsstijgingen bij geplande investeringsprogramma's;
2. Voorzetting programma's met incidentele middelen;
3. Investeringswensen uit dit coalitieakkoord.

Ad 1) Stelpost prijsontwikkeling geplande investeringen

In eerdere begrotingen zijn al verschillende investeringen voor de periode 2022 – 2025 opgenomen. Het 'IHP Onderwijs' is daar een belangrijk onderdeel van. De huidige bouw- en ontwikkelprijzen zijn echter fors gestegen ten opzichte van het moment waarop deze kosten zijn geraamd. Over de volle breedte houden wij rekening met prijsstijgingen tot 10%. We stellen daarom voor om over de gehele linie van investeringen een bedrag van € 5,5 miljoen te reserveren voor oplopende kosten als gevolg van de huidige marktomstandigheden.

Ad 2) Voortzetting programma's met incidentele middelen

Ten aanzien van bestaande programma's met een aflopende incidentele financiering geldt dat het voortzetten van deze programma's een bedrag van circa € 9 miljoen voor een periode van 3 jaar vraagt (het jaar 2022 is veelal reeds gedekt in de huidige begroting). Hieronder vallen bijvoorbeeld het evenementenbeleid, het economische programma, erven met kwaliteit, het inclusiebeleid, de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie en het Fonds Maatschappelijke Initiatieven.

Ad 3) Nieuw investeringsprogramma

Bij de ambities van deze coalitie past ook een ambitieus investeringsprogramma. Rekening houdend met de te verwachten ontwikkeling van onze algemene reserve, vinden wij het volstrekt verantwoord om een substantieel deel ervan in te zetten als extra investeringsruimte. Wanneer wij voor een nieuw investeringsprogramma een bedrag van € 30 miljoen reserveren (naast de stelpost voor prijsontwikkeling en de voortzetting van bestaande programma's), blijft daarmee nog steeds een algemene reserve over die als uitstekend kan worden gekwalificeerd en waarmee ruimschoots aan de criteria voor het gemeentelijk weerstandsvermogen wordt voldaan.

Organisatie die aansluit bij onze ambities

Bij de reeds bestaande en nieuwe gemeentelijke ambities hoort een ambtelijke organisatie die daar naadloos op aansluit en die in staat is om uitvoering te geven aan de veranderende verhouding van de lokale overheid ten opzichte van de samenleving. De ontwikkeling die de ambtelijke organisatie doormaakt vanuit de ontvlechting van de bestuursdienst Ommen-Hardenberg ondersteunen wij, mede omdat binnen deze ontwikkelingsrichting de samenleving centraal staat. Wij dagen de ambtelijke organisatie uit om zowel in formatieve als kwalitatieve zin aan te sluiten op de ambities van dit coalitieakkoord. Alsmede op de ruimtelijke en economische ontwikkelingen zoals die jaarlijks in de begroting worden opgenomen.

Waar voor ons de samenleving centraal staat, vinden wij dat de gemeentelijke overheid optimaal bereikbaar moet zijn. Dat geldt voor de organisatie van onze dienstverlening en voor de manier waarop wij contact hebben met onze inwoners en ondernemers. Begrijpelijke communicatie op basis van het programma 'Direct Duidelijk Doen' is daarbij ons uitgangspunt.

Tot slot

Als coalitie kijken wij met veel energie, enthousiasme en vertrouwen uit naar de komende bestuursperiode en de samenwerking daarin met alle betrokkenen, in het belang van onze mooie gemeente Hardenberg. Met oog voor elkaar en onze blik op de toekomst!

Portefeuilleverdeling

Burgemeester Offinga	Wethouder Breukelman (CDA)	Wethouder Verschuur-Otter (OpKoers.nu)	Wethouder Te Rietstap (ChristenUnie)	Wethouder Ten Kate (VVD)
Bestuurlijke, algemene en juridische zaken	1 ^e loco burgemeester	2 ^e loco burgemeester	3 ^e loco burgemeester	4 ^e loco burgemeester
Openbare orde en veiligheid	Ruimtelijke ontwikkeling (incl. Omgevingswet, verstedelijking en centrum- ontwikkeling)	Wmo, zorg en welzijn (incl. coördinatie Samen Doen Hardenberg BV)	Economie	Vrijtijds- economie (incl. evenementen- beleid)
Toezicht en handhaving	Volkshuisvesting, wonen en bouwzaken	Werk en inkomen	(Boven)lokale bereikbaarheid en mobiliteit	Onderwijs en educatie
Externe vertegen- woordiging	Landbouw	Kunst, cultuur en monumenten- beleid	Verkeer en vervoer (incl. GVVP en fietsplan)	Energietransitie en energie-innovatie
Communicatie en voorlichting	Beheer openbare ruimte	Minimabeleid	Jeugdbeleid en jeugdzorg	Milieu en grondstoffen
Informatie- veiligheid	Sport	Inburgering (incl. AZC)	Gezondheid en preventie	Grondbeleid en grondbedrijf
Burgerzaken en publieksdienst	Kernenbeleid (incl. Fonds Maatschappelijke Initiatieven)	Inclusiebeleid	Klimaat, natuur en water	Gemeentelijke eigendommen
Personeel en organisatie	Financiën			